

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizelési díjak, nyiltterek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetel árak:
Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitsora 50 fillér.

Felelős szerkesztő: ZRÍNYI KAROLY.	Főszerkesztő: MARGITAI JÓZSEF.	Kiadó és lapfajdoson: STRAUSZ SÁNDOR.
--	--	---

A Ternava tisztogatása.

Lapunk egy előző számában hirt adtunk már arról, hogy Zalavármegye alispánja f. é. március hó 6-án kelt 4103/ni 907. sz. rendeletével a Ternava vízfolyás Zalaujvár—csáktornyai szakaszának, valamint a Ternava vízfolyás csáktornyai mellékágának tisztogatását és annak állandó jókarban tartását elrendelte.

A Ternava vízfolyás medertisztogatásának ezen elrendelése, — a mely az érdekeltek részéről éveken keresztül folytonos ellenvetéssel találkozott, — végre-valahára dűlőre fog jutni. A medertisztogatás elrendelése a közjó érdekében történt. Hiszen köztudomású dolog az, hogy a Ternava vízfolyás csáktornyai ágának a sok évi elhanyagolás folytán feliszapolódott, fákkal és cserjékkel benőtt állapota nem közegészségügyi, sem pedig gazdasági szempontból nem tűrhető, mit igazol ama körülmény is, hogy az elhanyagolt vízfolyás medrek és vízgyűjtő területeiről lefolyásra kerülő csapadék vizeket befogadni és elvezetni nem képesek s így a felgyülemelő árvizek nemcsak az érdekelte községek külterületeit, hanem Csáktornya belterkeit is elöntik s a pincék elárasztása folytán az épületeket is megrongálják stb. úgy, hogy az árvízveszélyek és az árvíz által okozott forgalmi akadályok elhárítása céljából a legutóbb — az 1903. évi április havában — rendelkezésre álló munkaerő hiányában — katonai munkaerő kirendelése is szükségessé vált. Így tehát figyelembe véve azt, hogy az árvizek elleni védekezésre

fordított költségek — egyes árvíz esetek alkalmával is — több ezer koronát emésztettek fel az okozott károk beszámítása nélkül is, ennek folytán a Ternava tisztogatási munkálatok elrendelése, — az alispáni véghatározat értelmében, — nagyon is indokolt s mivel a Ternava vízfolyás rendezése csakis úgy vihető célszerűen ki, hogy ha a munkálat az ellenvetést tevők birtokán átvonuló Ternava szakasz kistisztogatására is kiterjed, ennek következtében az ellenvetést tevők (Zalaujvár, Felsőpusztafa, Felsővidafalva előjárósági, továbbá Festetics Jenő gróf megbizottjai) érdekelt területei bevonandók voltak az érdekeltég körébe.

Az alispáni véghatározat alapján tisztogatandó vízfolyások a következők: Ternava vízfolyás 284+25 szelvénytől — 360+00 szelvényig. (Itt a fenékszélesség 2 métertől 250 méterig változik.) Ternavai vízfolyás csáktornyai mellékága: 11+00 szelvénytől — 80+45 szelvényig. (Fenékszélesség 100m.)

Az elrendelt medertisztogatási munkálat kezdődnek a Zalaujvár—stefáneci határnál és terjedne a Globetka majori uttól fölfelé még mintegy egy kilométer hosszúságban.

Az összes költség 20732 koronát tesz ki, amely költséggel szemben az összes érdekeltégi terület 802 kat. hold és 1425 négyszögölben nyerte megállapítását. Ebből Csáktornya községre 573 hold 848 négyszögöl, Zalaujvár községre 184 hold 1217 négyszögöl, Felsőpusztafa és Felsővidafalva községekre 44 hold 960 négyszögöl esik; egy kat. holdra 25 kor. 82 fillér, egy négyszögöltre pedig 1.62 fillér költség jut.

Ezen költségek a véghatározatban fel

sorolt kataszteri helyrajzi számmal bíró s a vízfolyás völgyében levő birtokrészletek mindenkori tulajdonosai által lesznek viselendőek a véghatározatban részletes kimutatásban kitüntetett érdekeltégi területeik nagyságával kifejezett haszon arányában.

A munkálatok végrehajtásával a csáktornyai járás főszolgabírája bízott meg azzal, hogy a munkálat költségei az alispáni véghatározat jogerőre emelkedése után lesznek behajtandók olyképen, hogy a véghatározatban elrendelt tisztogatási munkálat — a Ternava vízfolyás folytatólagos alsó szakaszára vonatkozólag 23601/904. sz. alispáni határozattal elrendelt tisztogatási munkálat befejeztével — azonnal megkezdhető legyen.

A munkálatok műszaki vezetéséről a szombathelyi m. kir. kulturmérnöki hivatal gondoskodik.

A járási főszolgabíró mellé véleményező bizottságkép Csáktornya és Zalaujvár községek előjárósága és a gróf Festetics uradalom megbizottja jelöltetett ki.

A véghatározat szerint megítélt tisztogatott vízfolyások az illető községi előjáróságok felügyelete alá helyeztetnek s a vízfolyások medrei időszakonként a véghatározatban felüntetett méretek szerint lesznek mindig kistisztogatandók.

A jövőben teljesítendő tisztogatás költségei a véghatározat alapján a csáktornyai járás főszolgabírájának rendeletére az alispáni véghatározatban megállapított arány szerint lesznek felosztandók és haladéktalanul befizetendőek.

T Á R C A.

TEMETÉS.

Irta: Szathmáry Sándor.

Temetésünk volt. Egy »strekárt« temettünk. Egy javakorabeli embert, ki életének legnagyobb részét idegenben töltötte, hogy megkereshesse a mindennapi kenyeret apró gyermekeinek. Most is itthagya övéit, de most nem igéretit a kisebbeknek, hogy: »hozok kis virágim cukrot, kalácsot, fehérkenyeret, — amilyent az urak esznek, — meg lovas kis katonát, csak jók legyenek, fogadjatok szót édesanyátoknak.« Most hallgat, itt fekszik előtünk festetlen koporsóban. De talán mégis itt van a szelleme, a lelke bizonyosan itt keresgél és fölött a sovány, sápadt asszony fölött, bizonyosan azt sugdossa neki: »ne haragudj, ne átkozz meg hogy itt hagyta a kenyerét nélkül evvel a rakás apró gyermekekkel.« »Ne haragudj rám, hiszen nem tehetek róla, munkában hültem meg, értetek dolgoztam.«

Bizony szegény Svenda Pál nem tehetett róla, hogy olyan korán itt hagyta a családját. Tavaly ilyenkor fázt meg, ahogy ezek az esős ködös éjszék elkövetkeztek. Nem vitte magával a téli köpönyegét, úgy gondolta, hogy haza megy a hideg idő beálltával egy kicsit körülnézni, rendbehozni a ház tájkáját, dehát a »baummeiszter ur« 5 krajzárral felemelte a azok »lenung«-ját kik ott maradtak még egy hétig a sürgős munkálat elvégzési.

Ó ott marad. Meg is fáztott egy, hogy betegen került haza. De azért a tavasszal munkába állt megint, nyögve, köhécselve megkeresett azért egy pár forintocskát De hiába erőlködött, kisasszony napja előtt való nap tehenes szekérrel kellett elébe mennie a komájának az állomásra. A kupéból is embereknek kellett kihozniok. Azóta aztán föl se kelt az ágyból.

Most itt álljuk körül halotti szoltárokat énekelve. Szomorú temetés. Sirni ugyan nem igen sirnak. Ugy látszik, hogy annak a szerencsétlen asszonynak már nincsenek könnyei. Azok az apró nebulók meg csak néznek. Istenem, mire gondolhatnak ártatlanságukban? A legnagyobb, a tíz éves fiú a sir mélyét szemlélgeti. Az egyik lányka minke nézeget, nézi a pap halotti ruháját fekete stólját. Ő még ilyen szépen felöltözött embert csak egyszer láthatott, mikor falujukban a gazdag Ofcsárt temették. Az ő édesapját nem otthorrol temetik, szegények ők nagyon, nincs ő nekik anyyi pénzük, hogy a paradéka jusson. Talán erre gondolt? Talán arra, hogy milyen szép babaruha lenne ennek a bácsinak csipkés rokokójából. Nem sirtak, csak akkor sikoltott fel az asszony, a mikor a sirásó az egyik ember segítségével leeresztette a koporsót a sirba. Akkor fölajdult, szivtépő sikongással roskadt komaasszonya vállára. Most a kis ártatlan lelkék is fölhaltak a nézdegetéssel, megijesztette anyjuk jajgatása, összerokkadása. Talán attól félték, hogy anyjukat is eltemetik, oda-fűtötték hát hozzája, belekapaszkodtak kopott szoknyájába és segítettek siratni anyjuknak az eltemetett apát.

Eltemették. Eltemettünk egy »strekárt«, ki itthagytott egy nyomorult beteges asszonyt őt apró gyermekkel semmi nélkül. Elvitte magával a dolgozó kezeket is, amelyek eddig megkeresték a mindennapi kenyeret. Ki fog ezután keresni? Senki, ismerem a házuk tájkáját. Amikor keresztel járunk, megfordultunk az ő házukban is. Emlékszem, hogy hogyan fogta kis fia kezecskéjét, hogy véle keresztet vessen kicsi magzatára. A szoba, a ház, az udvar, mind, mind azt mutatta, hogy nagyon, de nagyon szegények. Karácsony és újév között voltak, falujukban, de azért a gyermekek mind lábbeli nélkül térdeltek, — nekik a jó Jézuska nem hozott új cipőt, — csak a legnagyobbikon volt egy rongyos csizma. Ugy meglehetett látni, hogy az anyját húzta fel a nevezetes alkalommal, hogy ő is künn fűtkározhassék a hóban, a többi gyermekekkel, a keresztjárókat nézegetve.

A szük udvaron se szín se istálló, csak ott az udvar végében a szomszéd palájkja mellett húzódott meg egy kis disznó. Mindenünnen a szegénység nézett felénk. De azért mégis volt egy erős férfi a házban, ki dolgozott. Nyáron, tavasszal Tiroiban. Stájerben hányt a kavicsot, télen meg vágta a fát az uraság érdekében. Nagy szegények voltak, de a kukoricakenyér sohasem hiányzott.

Most az az egykor erős férfi ott lenn fekszik két méternyire a föld alatt és vissza sem jön, bárholyan is hiányozzék a mindennapi kenyér a szegény özvegyasszony rongyos házában!

Az elrendelt munkálatok befejezte után mindenkor a járási főszolgabíró által végleszmólamás lesz megejtendő s az esetleges megtakarítások a véghatározatban megállapított arány szerin lesznek visszatérítendőék s az esetlegesen felmerülő költségtöbblet a járási főszolgabíró által az ugyancsak a véghatározatban megállapított arányban lesz kivetendő és behajtandó.

Vasuti területen valamint az állami és törvényhatósági uti hidak alatt teljesítendő medertisztogatási munkálatok foganatosítása az illető vasutak (cs. és kir. szab. déli- valamint a dunántuli h. é. vasut), illetve a zalaegerszegi m. kir. államépítészeti hivatal felügyelete mellett lesznek eszközözendők.

A tisztogatási munkálatoktól az ötsztes hidaknál (közuti, vasuti) az esetlegesen szükségessé váló biztosítási és átépítési munkálatok az utak, illetve hidak tulajdonosai által azok költségén lesznek foganatosítandók.

A véghatározat ellen való esetleges felebezések a kihirdetés, illetve kézbesítés napjától számított 15 napon belül az alispáni hivatalhoz nyújtandók be.

A képezdei igazgató beigtatása.

Lélekemelő szép ünnepély folyt le a helybeli tanítóképzőben abból az alkalomból, hogy dr. Ruzsicska Kálmán, kir. tanfelügyelő, az intézet átadása és átvétele kapcsán f. hó 16-án a tanáritestülettel megtartott értekezleten iktatta be új állásába Zrínyi Károly új igazgatót. Ez alkalommal felolvasztattott Margit. József lávózó igazgatónak búcsuzó levele is. A tanári testület megilletődéssel vette tudomásul volt igazgatója búcsuzó sorait. De míg töle fájdalommal búcsuzik el, másrésztől örvend, hogy tanügyi tapasztalatait továbbra is értékesítheti a magyar tanügy szolgálatában. Emlékét híven meg fogja őrizni. — Ezután kir. tanfelügyelő Zrínyi Károly igazgatót iktatta be hivatalába. Beszédje során rámutat az új igazgató élet-történetén átvonuló gondviselesterü beavatkozásra, mely benne Muraköz szülőltjét, a magyar kulturának e vidéken már kipróbált, hűséges munkását vezérlette ezen határszéli szakiskola fejlesztésének és irányításának fontos állásába. Amint hosszú közpályáján Zrínyit ismerni tanulta, alaposan reméli, hogy ő ez állásnak s a velejáró rendkívüli felelősségnek az intézet díszére fog megfelelni. Aki már mint tanár tudásával, kiváló nevelői hatásával és sokirányú önzetlen lársadalmi tevékenységével mindenki becsülését és ragaszkodását kiérdemelte, az bizonyynyal új állásába is vele hozza azt a nemes ambíciót, mely a testi és lelki erők összességével méltó erkölcsi tartalma egy szent, nemzeti célt szolgáló küzdelmekben is szép életnek. Szíve mélyéből kéri ehhez Isten sok áldását. Majd Tömör Boldizsár tanár emelkedett szólásra, hogy kártársát új tisztóságban üdvözölje. A tanáritestület azon örömeinek ad kifejezést, hogy Zrínyit neveztek ki igazgatónak s hogy így az intézet sorsa az ő kezébe tétellett le, mert kifejtett önzellen munkásságával s személyi lelkesedésével mindenképen rászolgált a kitüntetésre. Az erkölcsi igazságszolgáltatás megnyilatkozását látja a kinevezés tényében. Abbeli reményének ad kifejezést, hogy nemcsak kronológiai értelemben, hanem erkölcsi tartalom tekintetében is új korszaka kezdődjék az intézetnek az ő vezetése alatt. Biztató jel, hogy a mellőztetés érzete, özés, hiúság nem zavarja a testü-

leti harmóniát; s hogy a jövőben sem dulják fel személyi ellentétek s torzalkodások, annak biztosítékát az új igazgató jóindulatu egyéniségében látja. Üdvözli az új igazgatót díszes sekében s Istentől áldást kér működéséhez. Az elhangzott üdvözlőkre Zrínyi Károly meghatottan válaszolt. Kir. tanfelügyelőnek megköszöni a jóakaratot, melyet részéről hosszú pályájának minden lázásában élvezett s mely mostani kinevezetése alkalmával is érvényesült. Igéri, hogy továbbbi működése során is mindenképen azon lesz, hogy az előlegezett bizalomra igazán érdemes legyen. Majd kollegáihoz fordulva, mély érzéssel mondott köszönetet a barátságáért, mellyel a multban megajándékozta s az önzellenességért, melyet kinevezetésével szemben tanusítottak. Azon lesz, hogy bizalmat, öszinteséget, barátságot és szeretetet vigyen bele a testületbe, hogy az így megteremtett erős, egészséges testületi szellemmel megvehessék az alapot az intézet igazi felvirágoztatásához.

Az ünnepség második része a tanulóifjúság körében folyt le az intézet dísztermében. Itt az ifjúság részéről Lázár Károly IV. éves növendék köszöntölte fel igazi ragaszkodáson alapuló szép beszéddel az új igazgatót. Mig egyrésztől örömeinek adott kifejezést, hogy a tanári testület egyik tagja lett az intézet igazgatója, másrészt fogadalmat tett növendéktársai nevében, hogy az új igazgató működését mindenképen megkönnyítik. — Zrínyi Károly amikor megköszöni a ragaszkodás eme megnyilatkozását növendékei részéről, beszédet intéz hozzájuk, melyben az igazgató és a növendékek közli viszonyt fejtegeti az internátus keretében. A családias nevelést akarja meghonosítani az intézetben; ezzel mineen egyes növendékek a szívéhez akar férni, hogy ezzel a növendékek között a közszellemet megjavítsa s őket a közpályára a tanügy s a haza érdekében előkészítse. Tamaszkodik ebben a növendékek szeretetére s ezuttal tett ígéretekre s Istenbe vetett rendületlen bizalommal veszi át az intézet vezetését s az ifjúság nevelését.

Az eljénzéssel fogadott hatásos beszéd után végül a kir. tanfelügyelő intézett szép intelmeket a növendékekhez, s szívökre költölte, hogy elsősorban az ő lelki-készségüktől függ, hogy a tanítóképző-intézet a tudás és erkölcsök temploma, egyben az ő boldog otthonuk legyen.

Az ünnepség a tanfelügyelő s az igazgató lelkes ünneplésével ért véget.

K Ü L Ö N F É L É K.

— **Erzsébet emlékünnap.** Kilenc esztendeje mult el f. év szeptember hó 10-én immár annak, hogy a magyar nemzet életének egyik legszomorubb gyásznapját átszenvedte, mert aki e napon sirba szállott, az Magyarországnak nagyszonyja, királyi őrangyala volt. Ott pihen a jóságos Erzsébet királyné a Habsburg — bécsi augustinusbarátok templomában levő — kriptájában; ott pihen a szerelő anya egyetlen fia, a nemzet egykori büszkesége, reménye, Rudolf trónörökös mellett, aki csendesesen fölemeli fejét, hogy ismét hallhassa édes anyja sok szép szavát . . . , de a jó anya, az áldott királyné emléke örök időkre bevésődött annak a nemzetnek, a magyar nemzetnek lelkébe, a melyet ő, mig élt, oly nagyon szeretett e földön. Évenkint megújul ez a visszaemlékezés, valahányszor csak Erzsébet

névnapját ünnepeljük. Ilyenkor valóságos áhitattal emlékeznek meg nemzetünk aprajannagya a jó királynéről, Erzsébetről, aki e sokat szenvedett, dicső nemzetnek öszinte jóakarója. hathatós pártfogója királyi anyja volt. A f. év november 19-ik napját. Erzsébet névünnepet Csáktornyan is fényesen megünnepelte az áll. tanítóképző-intézet ifjúsága s a közönség. Az napon reggel 10 órakor ünnepi istentisztelet tartott a r. kath. templomban, melyen a tanítónövendékek tanáraik vezetése mellett, az itt állomásozó ulános ezred tisztikara és számos hívő vett részt. A szent misét Rozman Róbert zárdafőnök végezte nagy és fényes segédlettel. Az asszisztentiát Dolenác G. és Tisler T. hitoktatók látták el. A templomi énekeket tanítónövendékek énekelték. Mise végeztével az intézet dísztermében folyt le az Erzsébet ünnepély. Itt bevezetésül az ifjúsági énekkar a »Hymnus«-t énekelt, melynek elhangzása után Tóth Sándor IV. éves tanítónövendék hazafias szelleműl áthatott szép ünnepi beszédet tartott boldog emlékü nagy királynéknak életéről, haláláról s ama rajongó szeretetről, melyet a magyar nemzet irányában, mig élt, — tanusított. A lelkesen, szónoki hévvel előadott ünnepi beszédet a jelen voltak éljénzéssel jutalmazták. »Erzsébet királyné emlékére« c. éneket az ifjúsági énekkar mély érzéssel adta elő. Móra István »Királynéknak halálára« c. költeményét Cseh Géza III. éves növendék szavalta. A szereplőt, ki a költeményt érzelemmel, nagy hatással szavalta, lelkesen megjénjezték. Végül az ifjúsági énekkar a Szózatot adta elő s ezzel a magasztos ünnepély véget ért.

— **Házasság.** Dr. Skublics Gábor perlaki szolgabíró f. hó 14-én vezette oltárhoz Perlakon Bakonyi Etelka urleányt, özv. Bakonyi Zsigmondné leányát.

— **Tanítói jubileum.** Tóth Sándor áll. ig. tanító és Vogrintsits Nándor áll. tanító, tanítói működésüknek 25-ik évfordulóját ünnepeleltek meg Perlakon.

— **Községi jegyzőválasztás.** Drávavásárhelyen a nyugdíjazás folytán üresedésben volt községi jegyzői állásra folyó hó 18-án Marinovics Ferenc okleveles jegyző választott meg egyhangulag.

— **Uj tanítók.** A muracsányi községi elemi népiskolánál üresedésben volt kántortanítói állásra Dergovics György novai tanító, az osztálytanítói állásra pedig Kuhár Ernő okt. tanító választottak meg e hó 18-án.

— **Athelyezés.** Draskóczy Sándor helybeli déli vasuti forgalmi hivatalnok Pakrára helyeztetelt át.

— **Kántortanító választás.** A felsőmihályfalvai lemondás folytán üresedésben volt kántortanítói állásra Koósz Károly okl. tanító választott meg.

— **Eljegyzés.** Kratancsik István rédcisi kántortanító eljegyezte Korpics Margit kisaszszonyt, közs. tanítónőt Kotorból.

— **Uj gondnoksági tagok.** A perlaki áll. népiskola gondnokságába az újabb iskolai törvénynek értelmében, Perlak nagyközség részéről bevalasztottak Verli Ernő, Lange Kelemen, Zala József, Kávrán János, Kercsmárek János, Szócsér Balázs és Sosterics Pál. A tanítótestület képviselőivel, a tanítótestület egyhangulag Vogrintsics Nándor áll. isk. tanító bízta meg,

— **Bérbevevés.** A csáktornyai uradalomhoz tartozó szentilónai korcsmaházal és a hozzá tartozó melléképületeket 1908. január hó 1-től kezdődő 3 évre Kuortzer Károly helybeli lakos vette bérbe.

— **Megbízás.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Zsebők János rajztanár betegségének tartalmára megbizta Székely József okl. mérnököt a csáktornyai polgári fiúiskola rajzoktatásának ellátására.

— **A murai aranyosás.** Minden jel arra vall, hogy az aranyosást a Murában a tavasszal mégis megkezdik. Legalább egy beküldött értesítés szerint az aranybánya kapitánysága az u. n. gágergépeket magát a munkásokat is a letenyei hídnál, a harmadikat a muraszentmártoni révnál állítják fel. Ide a munkások már fel vannak fogadva; de itt a munka csak március 15-én veszi kezdetét. A letenyei állomás körül a tél folyamán is dolgoznak. Egy-egy munkás havi 90 korona bért kap, azonfelül téli ruhát és cizmát. Letenyére a munkásokat Hodosánból szerződtetik. A többi aranyosó telephez Muraszerdahely, Lapány s Majorlak adja a napszámokat. Eddig 54 munkás jelentkezett.

— **A tanítás megkezdése.** Tekintettel arra, hogy Csáktornya nagyközségben uralkodó vörhenyjárvány megszűnt, az áll. polg. fiú- és leányiskolában, az áll. tanítóképző-intézet gyakorlati iskolájában, a tanóciskolában, az áll. elemi nappiskolában, valamint a kised-ovodában, — mely intézetek ugyanis f. év okt. 15-től zárva voltak, — a tanítások e hó 21-én újból megkezdődtek.

— **A csáktornyai vásárok** 1908. évi jegyzékét már kibocsátották. E szerint vásárok lesznek: február 3-án (hétfő) Balásznapi; április 13-án (hétfő) nagyheti; június 30-án (kedd) Péter és Pálnapi; augusztus 3-án (hétfő) Porclukulanapi; október 13-án (kedd) Teréznap; november 25-én (szerda) Katalin-napi. Ezenkívül minden szerdán hetivásár sertsé felhajtással, azonfelül január 8, február 5, március 4, április 8, május 6, június 3, július 8, augusztus 5, szeptember 2, október 7, november 4, és december 2. napjaira eső szerdán rendes szarvasmarha vásár.

— **Gondatlanság.** Prelozsnják István miksavári lakos házában f. hó 13-án délután tűz ütött ki. Ugyanis a lakoszobában levő takaréktűzhelyből, mely mellett egy forgácsal telt faskosár állott, egy parázs a kosárba esett, s a forgács ettől meggyuladt. Szerencsére, hogy az összegyűlt lakosság által a tűz gyorsan eloltott, különben a legnagyobb veszedelem esett volna.

— **Tűz.** F. hó 17-én a délutáni órákban Mavrics Karolina globukai lakosnő, vinctellér háza kigyuladt. Ezen alkalommal kárára fából épült lakoháza 600 kor. takarmány 150 kor. vinctellérje, Turek Mátyás kárára pedig takarmány, gabona, ruhanemű, 2 drb tyúk 152 kor. összesen 862 kor. értékben leégett. Az épület biztosítva nem volt. A csendőrség járőre a nyomozást megajtván, megállapítatott, hogy a tűz keletkezését Turek Mátyás vinctellér ittas állapotban éggő pipájával okozta.

— **Elopott pénz.** Hampamer István helybeli lakos szabómester f. hó 18-án azon panaszt tette a csáktornyai csendőrségnél, hogy 650 korona pénze elveszett, amelynek ellopásával Sukarics Imre segédjét gyanúsítja. A csendőrség a nyomozást megejtven, a gyanúsított segédet az elveszett pénzre vonatkozólag kikérdezte. A segéd a csendőrségnek bementa, hogy fentnevezett napon délelőtt 9 óra tájban a gazdája haza küldte az üzletből azzal, hogy a lakásán, a ládában maradt pénz hozza el a boltba; a segéd a ládában levő pénzt, mely egy táskában levő erszényben volt elhelyezve, állítása

szerint el is vitte a gazdájának s át is adta. Rövid idő múlva azonban mindketten hazamentek s Hampamer a pénzt az üzletben felejtette, mire ismét elküldte a segédet a boltban felejtett pénzért. A segéd — bementése szerint — haza is hozta a pénzt gazdájának s azt az utcaajtóba reá várakozó gazdájának át is adta, de azt biztosan nem tudja, hogy az erszényt, melyben a 650 korona volt átadta-e vagy elvesztette. Kél nőtanu azonban, kik a pénz átadásánál jelen voltak, azt állítják, hogy a segéd csak a táskát adta át Hampamernek, az erszény a benne lévő pénzzel azonban hiányzott. Ez ügyben a további nyomozás folyik.

— **Polák Bernát** óras és ékszerész Varázdióban ajánlja dusan felszerelt raktárát arany, ezüst és kinaezüst tárgyakban és mindennemű drágakövekben. Óra és ékszer javításokat jóállás mellett gyorsan és jutányosan eszközli.

— **Ragados állatbetegségek Muraközben.** Lépfene: perlaki Vullária. Sertésvész csáktornyai Csáktornya; perlaki Oporovec 12. u.

— **Megsemmisített igazolvány.** Zselezsnják Mihály vüllariai lakos részére Szobolcán 1902. évi április hó 25-én 135 sz. a kiállított munkásigazolványa 1906. évben Marburgban állítólag ismeretlen módon elveszett. Orehovica község előjárósága ezen munkásigazolványt most megsemmisítette.

— **A gőzgépezők** és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban decz. hó 1. napján d. e. 9 órák or a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez (Rákóci-utca 2) küldendők.

— **Pettauban** f. hó 25-én ló- és marhavásár, 27-én sertésvásár, 29-én káposzta- és szalonna vásár tartatik.

— **Legnemesebb karácsonyi ajándék:** Családnok javára szóló életbiztosítás, minőt a legkülönbözőbb módokat szerint ajánl Benedikt E. és Fia a Trieszti ált. biztosító társaság (Generali) helybeli képviselője.

— **Érvénytelen cselédkönyv.** Klyucsárics Mária nyírivölgyi lakos a csáktornyai járás főszolgabírája által 98. 904. sz. a kiállított cselédkönyvét ismeretlen helyen és módon elveszítette. A helybeli főszolgabírói hivatal ezen cselédkönyvet érvénytelennek nyilvánította.

— **Szőlőszeti és borászati felügyelőség.** A szőlőszeti és borászati felügyelői kerületek beosztását most tette közzé a m. kir. földmívelésügyi miniszter. Ezen beosztás szerint Zalavármegye területén két helyen lesz ismét ilyen felügyelőség, u. m. Csáktornyan és Tapolcán. A csáktornyai felügyelőséghez a következő járáskoz oszthatlak be: a csáktornyai, alsólendvai, nagykanizsai, letenyei és novai járáskoz községei.

— **Zalamegyei** Gazdasági Egyesület Perlakon kosár-fonó tanfolyamot állított fel. Dávid István mester a tanfolyamot e hó 18-án 26 tanulóval megkezdette. Érdekes megnézni, hogy a fiúk mily versenyt fejtenek ki a munkában.

— **Miért bűjtölnek pénteken.** Ezt a kérdést egy régi krónikás a következőleg fejti meg: Isten Ádámot és Évát pénteken teremtette; mert a zsidók e napon érkeztek az ígért földjére, mert pénteken halt meg Mózes. Dávid e napon ölte meg Góliátot, s a királyi lantos is e napon halt meg. Ezekiel pénteki napon ölt meg száz hamis prófétát, e napon Keszteleő szent János nyakát szegték, Herodes e napon száznegyvenezér

gyermeket öletett meg, Jézus Krisztust keresztre feszítették, szent Istvánt megkövezték szűz Mária péntéki nap ment mennyekbe, szent Péter és Pál apostolokat Nero császár kivégeztette, szent Katalin meghalt, sőt még a bibliai tízenegyezer szűz és pénteken öletett meg.

— **Vasúti menetrend.** (Érvényes 1907. október 1-től). Csáktornyai indul Nagykanizsa felé: reggel 4 ó. 48 p. gyorsvonat, reggel 6 ó. 1 p. vegyesvonat, délelőtt 11 ó. 12 p. személyvonat, délután 4 ó. 22 p. gyorsvonat, este 10 ó. 15 p. személyvonat. — Prágerhof felé: éjjelfután 1 ó. 15 p. gyv., reggel 6 ó. 20 p. svz., délután 1 ó. 1 p. gyv., délután 4 ó. 20 p. svz. — Zalaegerszeg felé: reggel 6 ó. 10 p. svz., délután 4 ó. 25 p. vv. — Zágráb felé: reggel 4 ó. 52 p. svz., délután 4 ó. 25 p. vv. — Varaadig: reggel 6 ó. 15 p. vv., délelőtt 11 ó. 43 p. vv., délután 1 ó. 20 p. vv., este 10 ó. 30 p. vv.

Csáktornyára érkezik Nagykanizsa felől: éjjelfután 1 ó. 11 p. gyv., reggel 6 ó. svz., délután 12 ó. 58 p. gyv., délután 3 ó. 55 p. svz., este 8 ó. 13 p. vv. — Prágerhof felől: reggel 4 ó. 45 p. gyv., délelőtt 10 ó. 54 p. svz., délután 4 ó. 19 p. gyv., este 9 ó. 55 p. svz. — Zalaegerszeg felől: délelőtt 8 ó. 57 p. vv., este 9 ó. 39 p. vv. — Zágráb felől: délelőtt 11 ó. vv., este 9 ó. 44 p. svz. — Varaadrol: reggel 4 ó. 33 p. vv., reggel 5 ó. 43 p. vv., délután 12 ó. 50 p. vv., délután 3 ó. 21 p. vv.

Közüoktatásügy.

Az idegen ajku gyermekek szoktatása, hogy az iskolán kívül is maguk közt magyarul beszéljenek.

Felolvasta Szobolcán a »Muraközi Tanítókor« rendes gyűlésén Bezenhofer Mihály.

Muraközben a Bach-korban állítottatott fel, császári pátenssel, a most is fenálló legtöbb el. iskola, a 60-as évek elején, községi jelleggel. — Hogy milyen célt kellett volna szolgálnok, az kétségtelenül kitűnik az ama korzszak erőszakosan németesítő, illetve elnemzetlenítő politikájából. — Eme törekvés azonban megtört a muraközi nép becsületes, nyíltan hazafias magatartásán; majd később a csáktornyai közs. iskola tanítói karának lelkes működésén, amely kiküszöbölte a nemzetiellen tankönyveket s példájával és agitációjával idővel egész Muraköz tanügyét hazafias irányban befolyásolta. — Majd a megalakult »Muraközi Tanítókor«, illetve előbb »Lendva-videki Tanítókor« hazafias működése ez irányban a sikert biztosította.

Hogy az értekezésnek mégis azimént idézett címet adtam, hogy még mindig keresünk bizonyos expedienst, melynek segítségével népnéket hozzásegítenők, hogy hazafias érzése, gondolkodása mellett nyelvben is magyarrá legyen, ez egyrészt vidékünk földrajzi fekvésének, másrészt egyházi havatartózkodásának tulajdonítandó. De hozzájárulnak még más szociális és gazdasági okok is, ezekre természetesen a jelen értekezésemben nem terjeszkedhetem ki.

Olyan községben tanítottam, ahol a nép horvátul és németül beszélt, mert a körülakók horvátok és németek voltak. Magam olyan vidékről való vagyok, a hol a lakosság három nyelven: magyarul, horvátul és németül tud, mert a vidéken magyar, horvát és német — gazdag, gazdaságilag fejlett — községek vannak, s így a lakók önkénytelenül is elsajátítják egymás nyelvét.

Folyt. köv.

Főmunkatárs: Brauner Lajos.

Nyilttér.*)

Nyilatkozat.

Folyó hó 3-án Horváth Géza urhelybeli vendéglőjében magatartásom és nyilatkozatom félreértésre adtak okot. Sajnálatom kifejezése mellett kijelentem, hogy teljesen távol állott tőlem, hogy akár Horváth urat, akár más bármiéle törvényellenes, avagy tisztességtelen cselekmény elkövetésével gyanúsítottam volna.

Csáktornya, 1907. november hó 22-én.

Antal Károly.

*) E rovat alatti közöltekről nem vállal felelősséget a szerk.

Sve pošiljke se tičuđ zadržaja novinah, naj se pošiljaju na me, urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora, kam se predplate i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i poučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden Jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Predplatna cena je:

Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert leta 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fa računaju.

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Povajmo i branimo sadovno drēvjel!

Kak se človeku lépo vidi, da na takvu okolicu, na takov vidēk dojde, gde su lépi, veliki sadovni vrti (sadovnjaki), i lépi s drēvjem okoli zasadeni puti, ceste. Mam si misli: »Ah kak je tu lépo, kak dobro more biti ovim ljudem, šteri tu stanujuju!« »Zakaj je i pri nas nē tak?!« Kak je to samo na nešteroj okolici, na nešterom vidēku, tak bi to svigđ moglo biti. Osobito tu pri nas po Medjimurju, gđe su tak veliki grunti. Nē nam potrebno, da bi se dalko trudili, tu blizu, u Medjimurju, med bregi od Drāvazsentmihály, od Muraszentmártona do Štridó-a more već človek najti tak lépe okolice i velike sadovnjake, iz šteri ljudi mnogo i mnogo hasna imaju. Ne samo tu doma, v naši varoší moreju sada prodati, nego iz daleka dohadjaju takaj stranijski trgovci, šteri navadno svega sada poprēk kupiju, kuliko ga god obrodi. Pak ne samo da prodati moreju svi ovi ljudi sada, nego i na svoju potrebući si još začuvaju. Pak si napraviju octa, jabučnicu i druge pitvine, štera je ne tak škodljiva kak špiritus, na celo leto dost. Klomu, kak to svi znate, samo 3—4 sadovni drēvov moreju nam već hasna dati na leto, kak čela mekota oranja.

— Nego mora se človek razmeti, kak je treba s drēvom baratati, i mora k tomu volju imeti, Pak k čemu nema volju? K čemu se nerazme, koj je ne videl, ili koj je još sam ne probal. Potrebno je, da se k ovomu poslu razmemo, ar ovak dobimo volju, i tak budemo imeli segurno blagoslova, i naš trud nebude zabadav.

Znam ja, da je starešega človeka već težko moći na nekaj uputjuvati, i nagovarjati! sve zato, kak veli: »Ja sam već dost sadil, samo neće rasti.« »Ja se k tomu nerazmim; pak ja se toga već itak nebum fčekal, da bude to drēvo rodilo, kaj bi ve zasadi.« Tak navadno svi veliju, štere človek nagovarja, ili opominja na to, naj si sadiju na gruntu sadovno drēvje. To su sve samo onak prazne reći, s šterimi svoju nemarnost i lenost zakriva. Zakaj pak njegov susjed ima lepo drēvje na gruntu? Gđa sam sim došel, sem čisto prazni grunt našel. — Mam v jesen sam posadi! jedno 80 šipkov i do 40 šumski, divji jabuk, hrušek i črešenj. Jeden prijatelj me pita: »Kaj misliš, kuliko šipkov će zmed ovi rasti?« »Jedno 20,« odgovorim ja. — »Ja sam imel jako lepe šipke, — veli moj prijatelj, — pak jedno protuletje sam je prerano gori pustil, pak su mi svi pozebli; od onoga vremena nemam već volje k tomu.« Istina, tak je i bilo; i iz med moji šipkov prvo leto neje više ostalo, kak 18. Nego ve već više imam kak 100; pun vrt. — Cepi mi pak svi lepo rasteju.

Vaša deca se već vu školi vućiju po leg drugi hasnoviti navukov i gospodarske

posle. Najveć vu selu se i to vućiju, kak je potrebno s sadovnim drēvom zahajati: vućiju se cepiti, drēvo saditi i t. d. Nego nešteri roditelji misliju, da stem g. učitelju hasna delaju, onda da se njiva deca tam vućiju, da tam na vrtu delaju, a ne sami sebi. —

Je, toga posla ravno tak, kak i orati i kopati, nese moći s knige navčiti, nego tak, ako to delamo, ako se to vuní na vrtu vućimo. Treba je tam kopati, pleti, zaljevali, saditi, cepiti, da se deca kroz to navćiju, i da budu potlam razmeli i k tomu volju imeli. Pak gde drugde bi se to navćili? Doma, nit nigde nema takvu priliku. Kakov navuk dobi dete pod mladost, takov človek bude pod starost. Jako malo ljudi je, šteri bi pod starost bili volju dobili drēvje povati, ako se to već predi nebi bili vućili, ili nebi bili vidli. —

Pak poglejte samo, bolje bogati, bolje zmožni ljudi, kak drugde, i vutom su bolje marljivi, i vutom se bolje trsiju, pak nešteri već imaju lepe mlade sadovnjake. Ako negdi v občini na takov grunt dojdemo, ili poglednemo, gde je poleg grunta lépi sadovnjak, mam čemo i to spaziti, da je tam na gruntu, i v hiži i dragać sve v redu. — Iz njivom decem je nigdar ne nikva nepri- lika; sami se trsiju; sve nalukneju i probaju, i za kratak čas sve razmeju i pri svakim takvim poslu jih je moći nucati. — Ovi to, kaj vu školi vidiju i vućiju se, to doma probaju. Kak sam se osvedočil, mnogo jih si doma vu vrčaku zapova, i pocepi mlado drēvje, i tak ovo dete zasadi s najplemenitešim sadovjem celoga vrtá.

V kratkom vam očem raztolnačiti, kak bi si mogli v kratkom vremenu, bez svega stroška, vrte s finim sadovjem zasadi!?

Na svakom vrtu, ili na gruntu je mali vrčak, gde si gazdarice salatu, vugorka i drugo zelenje povaju. Na jednoj vekšoj gredi, štera je ne v bladu, od sevrá, kam sunce bolje vupira, posejajte ve v jesen v red jabukove i hruškove košćice. (Tak kak žene salatu, ili drugo zelenje sejaju.) Ili razgrnite po ovoj gredi (i ovo je moći v red), ako imáte jabukovoga ili hruškovoga tropa, malo s zubaćami med zemlju razrašite, pak s nekvim kitjem ili s sibjem pokrite, da nebi kak to kokoši razdrkale, ako bi nuter došle. — Ako ve nemate košćice, po zimi si morete prebaviti; deca s veseljem skup namećuju da sada jeju. — Moći jim je još nekaj s kakvom prilikom obećati, naprimer na božić, ali k vuzmu budu nekaj dobili, i tak je još na dober način podvućavamo. Ove košćice tak koli januara ili februara meseca denite med pesek u jednu škatulju; tak odspod jeden red peska, onda pod njem: jeden red košćic, opet jeden red peska, zatim jeden red košćic i t. d. Odzgora na zadnje s hamokom, s peskom se pokriva. Ve je treba poljati, ili ovak se skup vu vo-

du deti, da se namoči. Nazadnje s drētom dobro svežemo ili pribijemo pokriva i zakopamo, ne gliboko, v takvo meslo ovu škatulju, da budemo znali zanju, (moći je i kakvo znamenje poleg napraviti, drēvo poleg vpićiti,) da se v zimi košćice zmrzneju. Na protuletje zaran, već v marcijušu mesecu, odmah kak sneg prejde, je treba škatulju odpreti, i košćice s hamokom skup v red posejati. Nego zemlju je treba već ve vjesen zato prerediti. Ako prevēć gusto zideju, drugo protuletje nekaj na drugu gredu, tablu presadite, tak da jedno drēvce od drugoga barem 2 pednja daleko bude. S veseljem sam videl, da već vnogi imaju lepo drēvje, štere sam podvućavali, i šteri su tak delali. — Črešnjove i slivove košćice je odmah treba posejati, kak sada ponucamo, ar se drugać jako posušiju, i onda ne na dojdūce, nego stoper na drugo protuletje zideju, ako zideju. Oreha i kostanja je takaj v jesen treba s zrna saditi. — Z jednom rečjom sve košćice, i zrnja tak sadovnoga drēva, kak od šumskoga drēva je najbolje v jesen posaditi. — Črešnjove, slivove košćice i oreha je dobro predi na jeden den vu vapnenu vodu nakvasiti, onda leži shaja.

Mlado drēvje, kaj je tak s košćice zraslo, da je već zati kraj, navadno drugo leto, se na protuletje čepi, ili pak po letu na oko cepi. Kak se mora cepiti, to je treba videti i probati. Samo to vam morem reći, da je to najhujše cepljenje, da divjaka razkolite; ar se ovak vnoģiput drēvo pokvari, dugo se nemre skulja zarasti. —

Drugo leto je treba cep na polovici, ili još dalje odspod, ili gde je ravno sepavi odrezati, da lepše i jakše polira, i da jakše steblo bude imel. Da ovak odzgora drugo oko potira, na slabem ga k steblu prevežemo, da ravno gori raste, a drugim samo vrhe doli odvčeknemo. Ov cep bude lepo rasel i nebude mu treba količ. — Na 3-tje ili na 4-to leto je moći cep već vun posaditi iz vrčaka; morate ga s trnjem ograditi da ga nebi gaska svinje, ili krave mogle bantuvati. Za 5—6 let već rodi.

8—9 let je anda potrebno, da se včeka, da vam cep sada donese. To je tak veliko i dugo vreme!?

Čuda ljudi to veli, da zabadav sadi drēvo, neće rasti. Ja znam zbog česa: Zato, ar navadno jako gliboko posadi; ili pak takvo drēvo, štero ima slabo korenje, ar ga nezna dobro vun skopati, k tomu je već mrti i prejako, prestaro drēvo, kaj si je gde vu šumi skopal.

Plitvo je treba saditi, pak mlado, 3—4 leta staro drēvo, onda bude segurno lepo raslo. V Dolnjem Medjimurju sam tak samo drēvo sadil, da smo ne grabu kopali, nego okoli na korenje smo zemlju nanosili količa sam mam poleg del, i jako lepo je sve raslo, za par let rodilo.

Ako je trdi, projnati funduš, skopajte već ve v jesen 1 meter široke i gliboke — grabe, makar samo tak dugo i veliku drevjice budete sadili, kak palček, proja shičite vun, pak na protuletje drugu zemlju denite nuler, kaj si ve v zimi lahko morete pripraviti; odspod vu grabu denite malo dobro sprhnjenoga gnoja; cepe pak na protuletje sadite vun vute grabe. Nego jako plitvo, čisto odzgora, da je korenje skorom videti moči. Vleti je treba na tjeđen barem 1—2 put zaljevati. Ovak budete za kratak čas lepo sadovno drevje imeli i sadovnjaka si zapovali.

Dok je mlado drève, vu sadovnjaku je moči još i drugo silje povati; stem još hasnimo mladomu drevju, ar odzgora zemlju nakopamo, pognojimo. Trava pak i potlam jako lepo raste, samo gnojiti je potrebno, onda je 3—4-pute moči na leto kositi, pak je barem blizu, moči je s zeléim hraniti, kaj je za gazdarice vu silnim delu čuda vredno.

Još na nekaj vas moram opomenuti. Ne samo saditi, nego i čuvati, braniti si morate takaj drevje. Mnogo i mnogo neprijateljov ima tak u zraku, kak na zemlji i vu zemlji. Najveksi neprijatelj je sam človek; samoladna deca, zločesti, jalni ljudi. Takve, ako vidite, da bantujeju drevje, odmah je treba javiti i g. sudcu prek dati; takve je samo tak moči navčiti, ako nemaju pravu pamet, kak je treba po človečjem živeti.

Lansku zimu su nas zajci fkanili. Porejeli i oguljili su svigde mlado drevje. Zato na zimu omotajte je slamom ili s kuruzinjem, da nebi zajci opet sve uništili. Vidite zbog te male stvari (im si je zbog svoje nemarnosti sam kriv), zbog toga da su zajci pojeli, oguljili mlado drevje, i tak se je posušilo, zgubi nešteri človek volju i neće se već stem brigati. Prazen mu stoji veliki prostor na gruntu, nezna si premisliti, da je tak par stotin kvaren na leto; a veliku porciju pak mora plačati od grunta, a hasna mu pak nezna zeti. Zato imajte svaku jesen to napameti, i čuvajte, obranite si drevje. Za par let, za 5—6 let već zraste, zato i onda je još hasnovito omatati nego već se ne treba bojati, da mu kora otrdne.

Ako pak to očete imeti, da vam drevje svako leto rodilo bude, onda se zato i malo pobrinuti morate. Kak svakomu silju i svakoj bilini, tak i drevju je potrebna dobra gnojna zemlja. Nakopajte svaku jesen vrta, barem pod drevjom, i pognojite zemlju pod drevjem. Gnojščicu puslite na put, vidim v čuda mesti imate tibre; znosite to na vrt; ako je moči pustite, da gnojna voda na vrt more teči, budete vidili, da vam drevje svako leto rodilo bude. Po letu, da vidite da je suša, zaljevajte drevje; nego najte čekati, da se već skorom listje frče i ovehjeni sad doli curi.

Ako je drevo jako gusto, preredité malo kurunu dreva; zrčžite doli, prem po steblo mlado svržje, kaj samo ceká steblo. Samo ne sekirom, kak vi navadno del te, nego s pilom, s žagom je treba kraj stebila, ili kraj kite odpiliti; ar ako strček ostane, onda se tam nemre zarasti, nego počasu se tam drevo posuši, i počne nuler prhnuti, i stem si celo drevo pokvarite. Zato, dok je još drevo mlado, je tréba gori ravnati, i odspodnje svrži kraj rezati, ar ovak drevo celo ostane i lepše raste. —

Iz ovim dogovaranjem sam vam štel navuka dati, kak morate sadovno drevje povati, čuvati, i na nje skrb imeti. Zakaj?

Zato, ar ako človek nikaj več nema, samo grunta, pak maloga, rečimo mekotu, dve, velikoga sadovnjaka, s toga jako lepo živeti more. — Sadovnjak uvek vekšega hasna nosi, kak orana zemlja (oranje.) Jedna mekota oranja nosi na leto najdalje 100—120 K. hasna, tak veliki sadovnjak pak 500 do 1000 K. hasna da.

Sadite drevje i zato, kak to i sami vidite, da čudaputi ste vu veliki sili za drva, a potlam za oštero leto budete još vu vekšoj sili za nje. — Po drugi orsagi ne samo vrte imaju, nego puti, ceste i poljski puti sve okolo su sadovnim i s drugačkim hasnovitim drevjem zasadjeni. — Tam si nemoraju tak, kak mi, ako živeti očeuju barem 8—10 mekot zemlje spraviti, i zvun toga na rendu zeti, ili pak tretinu, četvrtinu i vnogiput i za oštinu delati; oni su zadovolini s 1—2 mekote velikim sadovnjakom, pak lepše i leže živiju, kak mi tu, n.akar tam mnogo već ljudi živi u jednoj občini, na manjšem hataru — na primer u Belgiji, u Svajcu — kak prinas.

Ja svako leto, da drevje sadim, imam tu navadu, da nekvo ime dam drevu. Ako vu selu prikom cepim, ako je školsko dete poleg, njegvo ime dobi ov cep. Decu stem najbolje vabim, da sadiju i potlam cepiju drevje. To njim je veliko veselje, i opazil sam, da kroz zato jako dobiju volju drevje povati. Probajte i vi to! Da je kakva prilika, na primer, da se dete rodi, ono leto posadite par drev, pak je imenujte ovak, kak se ovo dete zove. Vas što, vaš dober prijatelj, iz daleka pohodi, ali ste gosti držali, ali ste spunili vi ili vaše dete 10, 20, 30 i t. d. let, ili da je počelo štero dete v školu iti, da je bilo pri prvi sv. pričesti, da je ostavilo školu i t. d. ovo su sve lepe prilike, gda je moči več drev onda, ili ono leto posaditi.

Pak stem, ako drevje sadite, si još sami sebi lepi spomen podignite, štero čuda let bude od deteta — do deteta, od vnuka — do vnuka slavilo i dičilo vaše hvale vredno delo: »To drevo, ili ovo drevje, toga vrta su još naš dobri otec, ili stari japa zasadjili. Bog njim daj dobro na onom — svetu!»

Cirkvene starine i znamenitosti vu Medjimurju.

Lepo li je naše milo Medjimurje. Sreberena ga Mura i vijugasta Drava grle vekičnim zagrljajem, hrani mu naroda plodna ravnica, a poji ga vinorodna gorje. Obilje roda raznašavu strani svet željenica, što mu zemlju sieče baš vu srednini. Med biela sela, u kojima živi naše drago ljudstvo, za seli krasni varasi Čakotornya, Perlak, Stridó, koji vu sebi zadržaju više oblasti, više navuke, znanosti.

Ali ne hvalimo se mi samo ovimi stvari. Vekša je od toga naša dika vu — starini stavnoj, vu svakivrstnimi znamenitostima iz negdašnjoga vremena, kojih rado čuvamo, rado jih spominjamo, i rado se šnjimi štímamo. Staroslavni grad Čakovečki, i lepi spomenik Ržinyi Mikloša, tužni kameni stup vu kursanečkoj šumi, Gašparičov plac u Perlaka, zakopani grad starinski na visokom Štrigovčaku, oh sve to, i vno go drugo nas Medjimurce zanaša, diže, razveseljava, a opet večkrat i suzami napunja oči naše.

Nu još bolje smo privrženi, odani cirkvenimi starinama i znamenitostima, kojih je

vnožina med nami, a koje su nam mile i drage.

Sveto nam je domorodno čuvstvo, ali najdublješe nam je vu srcu zapisana sveta vera naša. Ona vera, koju naši starci poprijeli i nam odvetkom svojim prek dali! Ona vera, koja nas k Bogu vodi, k njemu približuje i s njim sjedinjuje. Kako je lepa, čvrsta, velika bila vera u srcu naših, starih, najbolji su svedoki tomu cirkvene dragocene starine i znamenitosti. Da to spoznamo i vu sebi veru svetu obnovimo, eto me, da obidem liepo naše Medjimurje, od kraja do kraja, pak da sve poglednem, i vam spišem, da i vi znadete, kolike li odlične stvari, svete stvari, božanske stvari nahadjaju si med nami.

I.

Majka Božja Celjska vu fari svetoga Martina (Muraszentmárton)

Jeste li bili kada već pri svetoj Margeti? Jeste li bili tak srećni, stajati na ovom lepom bregu visokome. s kojega se vidi na sve strane božanska divota prirode? na kojemu stoji vinograd do vinograda, klet do kleti, pivnica do pivnice? a na kojem vrhu evo ti mile kapelice Margetine, koja stoji sa svojim turničem kak kralica vladajuća s celom okolicom. Predi neg ali se razglednes po kraju, predi neg pokucaš na vrata koje kleti, daj, brate, stupi vu kapelicu Margetinu. Ona već od nekojega vremena čuva vu sebi veliku blago: čudotvorni kip Majke Božje Celjske, na velikom oltaru.

Pomoli se pred tim kipom s onom vërom i ufanjem, kak su se naši starci molili, pak budeš videl, koliko ti pomaže u tvojih tegobah tvoja vera!

Leta 1761. isel je župnik iz sv. Martina Lovro Horvat, vu glasovito prošteniste vu Maria-Celj. Bil je bogoljubljen duhovni pastir kojim je svim srcem volil i raduval se svojemu narodu. Pak da mu kakav vreden dar donese iz prošćenje, kaj je odlučil? Dal je napraviti vu Celju baš takovu spodobu Majke Božje, kakva je bila i ona čudotvorna vu Celju; dal ju je blagosloviti i pomolivši se srčeno, veselim duhom zuril se dimo med svoje vernike

Već ali putem je spazil, kak veliki kinč nosi on dimo, kakovo blago pelja da svojimi koli vu Pomorje.

Kad su mu se naime pri Radgoni konji preplašili, kočijaš opal, kola sprehitila, on je vu najvećšoj nevolji preporučil se Bogu i devici Mariji, čiju spodobu nosil je — pak eto isti hip konji postojidu, i nikomu se ništa zla nije dogodilo.

Došavši dimo, dne 5 augustuša istoga leta z velikom su svečanostjom proslavili vu farnoj cirkvi nameštenje kipa Marijinoga na oltar sv. Petra. Prodeštvo koje je spisano i začuvano, lepo je držal štrigovski kapelan Peter Berke. A domači župnik vredil je dobru bratovštinu navuka kršćansko-ga» na čast Mariji, a sam Papa Rimski Klement XIII. pisal je pismo leta 1763. novembra 12. vu kojem podeluje toj bratovščini osebujne oproste i milošće.

Kad pak su se svakojačka čudesa dogadjala na zagovor mile Majke nebeska množina ljudstva je poadjala ovog kipa. Zato odlučil vredni župnik da zazida posebnu kapelu Majki Božjoj. Počel je delo leta 1764. aprila drugoga. Pobožni narod ga je vu svem pomagal, pak bi bil i dogotovil posel, ali ga dne 13. decembra Bog

k sebi pozval. Imal je srećnu i blaženu smrt-
nu vuru. I zaslužil si je to.

Za njim dojde za plebanuša kapel n
iz Stridóve Peter Berke. Kak je bil marlj-
ven, odmah dalje zida on kapelicu i dogo-
tovi ju do 8-ga majuša leta 1766; do onda
je bil i novi oltar gotov. Oh gdo bi mogel
opisati onu vdiku svečanost, skojom su na
taj den prenesli kip Marije Celjske od ol-
tara sv. Petra k oltaru Novom Marijanskom.
Iz trinajst farah su došli vu procesiji ljudi
i njihovi redovniki, da daju čast čudotvor-
noj Majki i Devici! Došli su iz Selencze,
Boltornye, Belice, Mihályfalva, Szentgyörgy,
Drávavásárhely, Stridó-a, Belatinca, Turni-
scha, Alsólendave, iz Luttenberga, sveta Ni-
kole i tijam iz Polstrau.

Provjed je imal župnik belički Tomaš
Čunčić. Processija je bila nepregledno veli-
ka i lepa, pjevala mladež, a svirači su svi-
rali, ves je narod bil razdragani vesel. Ta-
kovoga kaj nije bilo već nigdar ni predi ni
potli vu sv. Martinu, prem se svako leto
obslužaval god prenošenja kipa Majke bož-
žje Celjske.

Neznati kak i zakaj je ovaj čudni kip
došel iz svojega mesta gori vu kapelu sv.
Margarete. Kakovi su zroki bili, da je on
prenešen bil iz farne cirkve vun na breg.

Sikak bi nam bila velika želja, ako bi
se nazaj prenesel na svoje prvo mesto vu
farnu cirkvu, vu svoju kapelicu.

Ovoga leta, 1907-ga počel je dični žup-
nik i vicejašprišt svetomartinski Ferenc
Kecskés farnu cirkvu na novo popraviti i
vu njoj sve obnoviti i pomalati.

Najlepše pak bude, da čim se farna
cirkva obnovi, da onda s dostojnom slavom
i svečonestjom bude nazaj donešena Majka
Božja Celjska iz kapele Margetine vu farnu
cirkvu, da se bude narod mogel večkrat vu
svojih teškoćah k njoj obraćati i od nje
pomoć zadobiti, veru svetu potvrditi, i svoje
življenje po božjoj volji sprevoditi. Jer se
mora priznati, mora se očitovati, da su se
velika milošće i čudeša dogodjala ovdje.

Jeden mladić iz Gradišćaka, koji je 8
let boloval i nekakvimi vračviti nije se mogel
zvraciti, u jednom hipu je ozdravel pred
kipom svetim na zagovor device Marije. To
je bilo leta 1761. Iste je godine jedan na
smrt bolestin čovjek iz Prekomurja, ozdra-
vil po njezinom zagovoru. Leta 1762 je
gluha žena sluh opet zadobila, diete v zde-
nac padnuto i utopljeno je oživelo, Barben
kralj iz peklenice, 30. godina bolesta, ozd-
ravila god. 1766. Jednako Helena Novak iz
Štrigove, Ivan Vrašič iz Hotice, Mihael Hle-
bar iz Polone, Ivan Gabor iz Drnja, Dorotya
Belicanec iz sv. Gjurgja, i mnogi drugi da
su živi, znali bi nam pripovedati, kako su
velike milošće i pomoći zadobili po zagovora
Marije celjske, a mesto njih sada nam to
sve pripoveda knjiga starinska, koja se čuva
na farofu u svetom Martinu, Kako su našli
stari, negdašnji Medjimurci, uvijek dragoga
Boga i njegove svece zaživali vu svih pot-
reboćah, osobito pak se zanašali na pomoć
Marije, Jezuševe matere, tako i mi činimo.
Sveti Štefan, prvi kralj magjarski je celu
zemlju Mariji izručio tak da se naš orsag
zval »Marijansko kraljevstvo, a junaki su
naši na svoje zastave Marijine kipe postav-
ljali, i tak vojvali na neprijatelji. Oh, i mi
prešlimavajmo danas vrednost veliku po-
moći iz neba! Poslušjmo marljivo, neutrud-
ljivo, brigajmo se za se i za svoju decu i
za našu budućnost, a onda nezaboravimo,
ako nas najdeju teški časi, dignuti srce i
pamet k Bogu, preporučiti se i zagovoriti

čudotvornoj majki Božjoj Celjskoj, koja je
u sv. Martinu fari! S pravom verom, s ja-
kinu ufanjem sve postignemo s pomoćjom
božjom!

KAJ JE NOVOGA?

— **Mursko zlatoperenje.** Sva zna-
meni to svedočiju, da zlatoperenje u protu-
letju se ipak bude započelo. Barem kapitan-
stvo od zlatne rude se je već s tako zvane
gagez mašinami obskrbilo; od ove mašine
jedna—jedna k muraszerdahelyskim i lete-
nyeiskim mostu, a tretja pako pri mura-
szentmartonskim prevozu (brod) će biti
goristavljena. K ovomu brodu težaki su već
primljeni, ali ovdje delo samo marcius 15-ga
se bude započelo. Okolo letenyeiskoga pos-
taja i črez zimu budu delali. Jeden—jeden
težak — kak smo saznali — 90 korun dobi
na mesec i osim toga zimsku opravu i
čizme. Pri Letenye težake iz Hodosán snub-
ljeju. A na drugim mestah (Muraszerdahely,
Muraszentmárton) pak iz Muraszerdahely,
Lappány, Majorlak občine išceju težake. Do
vezda su se 54 težaki pojavili.

— **Zapre krčme.** V Győr varmegjiji
se neveseliju najbolje krčmari, kajti je var-
megjija odredila, da sve krčme moraju po
nedeljak, na Štefanje, Telovo, Vuzem i Tro-
jake čeli dan zapre biti. To nebi škodilo
niti našoj varmegjiji. Bar bi prestale vnoge
i vnoge svaje, bitvine, krike vike lumparija,
koja se najbolje širi po svetkih. A kuliko
je takovih, koji v nedelju ili koj svetek
potrošiju svoje grošeke do zadnjega svetlira,
a doma ga ne kruha, drv itd. Kulikoput
mora sirota žena po pondeljakaj jajci prodati
samo da kupi mužu dohana, kojega bi si
bil mogel spraviti na čeli tjeđen iz onih
penez, koje je jen večer rezpruđal.

— **Vkradjanje.** Antal Károly zrinyi-
külvaroški stanovnik tekućeg meseca 3-ga
dneva s veseljem se je zabavljav vu Hor-
vat zvanog gostioni u Csaktornya, kada su
mu iz žepa npozoznani činitelji 80 korune
vkrali. Žandari do vezda išće ni su mogli
late prijeti.

— **Dimo iz Amerike.** November 13-
ga dneva predpoldan ob 11 vuri iz Prager-
hofa vu — Csaktornya dojduci peršonalški
vlak je opet 280 težake dimo donesl vu
našu domovinu, koji, — jer vu Ameriki
življenje je jako težko, — nisu nikakvo delo
mogli najti. — Tu se vidi, da niti tamo
prek morje je ne sve zlato i srebro!

— **Prijeli su ga.** Kečak Andraš, ko-
toriški rodjeni, ogulinski stanovnik je vu
prošlom tjeđnu vu Ogulinu 152 korune
vkral i stem pobegel. Tu, vu Csaktornya,
pri kolodvoru ovoga meseca 6-ga dneva
hatarsko redarstvo ga je prijelo.

— **Vu Drávavásárhelyu** su 18-ga
o. m. zbirali notarjuša, s kojom prihkom
su jednoglasno Mirinovic Ferenca vkričali
za občanskoga notarjuša.

— **Vu Felsőmihályfalva** je 14-ga o.
m. bilo zbiranje za školnika, akoprem pri-
likom su Koósz Károlya učitelja jednoglas-
no zebrali za školnika.

— **Megla.** Već par dni tak gusta
megla pokrivilje našu zemlju, da čovek vi-
dekrat, prem vjutro nevidi na pet korakov
daljo. — Blaženo sunce, koje nas je tak
dugo grelo i svetelo nam, se čista skrilo.
Da—da videti samo male trake, koji se
horiju s meglom, da nju predereju, ali za-
badav, megla je jakša. — A mi se jen dru-
gomu tužimu, da je jako neugodno vuni
hoditi, odmah si čovek lonjavicu, katara

spravi. A kaj je to proti onoj megli, koje
se v Londonu englezi vživaju. — Tam je
od oktobra zadnjega pak do početka marciusa
neprestano debela megla vleće po varašu.
Od 92-ga leta svako leto je najmenje 98
do 153 dnevov, kada je čeli varaš v megli.
Ako čovek vun pogledne nad oblok, drugo
nevidi, kak jednu prek nevidljivu, črnkastu
zamazanu meglu, koja se mota po vulichah
od jutra do večera. I črez to debelo meglo
je čuti, kak tuliju na Themse zvanog vodi
parobrodi, a po vulichah ružiju kola, kočije
i čuje se krič tergovcov, koji po pijacih
pontujaju svoju robu. I kaj je najčudnovitě-
šega vu stvari, da je rědko da čuti, da bi
jednoga ili drugoga čovčka na smrt pogazili,
prem da foringaši i šijakeri jen drugoga
samo na par korakov vidiju. 1832-ga leta
na rodjen dan kraljice englezke je tak de-
bela megla se koturala po Londonu, da je
svetlost ne bilo videti, koju su na čast kra-
ljici vužgali. 1852-ga leta 11-ga aprila su
svi cugi morali stati, takva megla je nastala.
A 1783-ga leta 11-ga februara je tak hitro
nastala megla vu varašu, da je jen drugoga
na dva korake ne videl i zbog toga veliki
strah nastal med ljudmi.

— **Vtopil se je.** V Hollandiji se jeden
minister, Panhunya zvani odpravil šetat na
kociji. Ne je bil sam, čelo društvo se peljalo
s njim. Ne Daleko od varaša je jeden široki
i duboki kanal. — Kre ovoga kanala su
tirali s kočijom, kada je velika megla nas-
tala, tak da su ne vidli puta. Jenput se
samo obrne kočija v kanal i kajti ga ne
bilo v blizini pomoći, svi do jednoga su
se vtopili v kanalu.

— **Varmedjinska inštalacija.** Vu
zadnjim broju se čita da su se varmedjin-
ski službeniki novembra 18-ga zbirali. —
Ovo je poleg male falinge došlo nutri tak,
kak se tam čita, ar zbiranje bude stopram
1907-ga leta, decembra 18-ga, — kak je
već to navada svako šesto leto, da zadnje-
ga meseca se zbiraju činovniki.

— **Signen krčmar.** 11-ga o. m. je
Horvat Jožefa žena iz Kotoribe tak nesreć-
no opala iz broda vu Muro, da su već mi-
slili, da bu se vtopila. V najpogibejněšim
hipu podseguri se Farkas Lajos krčmar iz
Kotoribe, skoči za njom i vun nju potegne.
Svi ljudi, koji su na bregu stali, su mu gra-
tulerali. Zbog ovoga lepoga čina, zbog koj-
jega je vreden, da ga i mi drugi pohvalimo.

— **Nesreća.** Sternal Jožefa 5 let star
Ignac su si 6-ga novembra odvečer pred
stervatovom bižom na vulci ognja zakurili
od kojega se malomu Sternal Jožeku oprava
vužgala i od toga težko žežgane rane
dobil, tak, da najmenje 20 dni mora ležati
Sternatovicu su zbog nepazljivosti k sudu
dali, jer su deca pri njoj došla do šibicu.

— **Čudna arenda.** V New-jorku se
ve od drugoga nespominaju, kak od jedno-
ga Zevej Harry zvanoga špekulanta, koj je
sve dieve na arendu zel jednoga funduša
ali kak? Žena, čiji je taj funduš, v Londo-
nu stanuje. Levay je pod siloma štel kupiti
toga funduša, ali žena se za Boga ne dala
na to nagovoriti. Na to si naš špekulant
premisli celu stvar, tere si glavu, kak bi mo-
gel dojt on do toga mesta? Odpravi se an-
da knjoj, i proti nju, da ako već mu neće
prodati, barem naj mu da na arendu. I že-
na je prevoljila. Levay je na arendu zel za
12 milionov dollarov i to na stopet let. Čet-
tiri milione je odmah platil, kak su kontrakt
napravili. Levay bu na tom fundušu lepu
ližu dal zazidati na dvanajst stokov gde
bude nuter teater i jedna velika oštarija.

iparos és kereskedő előfizetőink czégét
a rovatban díjmentesen közöljük.

IPAROS és KERESKEDŐ előfizetőink névjegyzéke.

iparos és kereskedő előfizetőink czégét
a rovatban díjmentesen közöljük.

Bádogos:

Hübch Manó, (faazénraktár) Csáktornya
Dorner Sándor "

Bőrkereskedő:

Mayer Testvérek, Csáktornya

Borbély és fodrász:

Nádasdi Nándor, Csáktornya
Mik Szilárd, "

Butorraktár:

Schwarz Lipót, Varaždin

Czukrász:

Kertész Lajos, Csáktornya,

Czipész:

Maaztnak József, Csáktornya

Divatáruháza:

Herzer Izidor, Csáktornya
Liszt (s. Irodnyák), Strídó

Eredeti Singer varrógépek:

Singer Co., Árpád-utca Csáktornya

Épület és műlakatos:

Horváth István Csáktornya

Férfi szabók:

Ivacsics Ignác, Csáktornya

Férfi és női divatárak:

Zrinyi Viktor, Csáktornya

Fűszerkereskedések:

Todor R. utóda, Csáktornya
Gráner Testvérek, "
Mráz testvérek, "
Ifj. Premecz Miklós, "
Sostarics Pál, Perlak
Szeiverth Testvérek, Szombathely
Vesselényi-utca

Kávéházak:

Hajas József, Csáktornya
Horváth Géza, "
Gerstmann Lipót, "

Képfestő:

Scheiber Mór, Csáktornya

Kőfaragó és sirkő készítő:

Tersztenyák Bódog, Csáktornya

Likörgyár:

Hochsinger M. és fiai Csáktornya
készíti a híres »Glória« sósorszeszt
12 üveg bérmentve 5 korona

Mészáros:

Nuzsy Mátvás, Csáktornya

Órás és ékszerész:

Pollák Bernát, Varaždin

Pezsgőgyár:

Muraközi pezsgőgyár, Csáktornya

Pék:

Stolzer József, Csáktornya

Rőfőskereskedő:

Hirschsohn Testvérek, Csáktornya

Szobafestő és mázoló:

Vidovics János Csáktornya

Szállító és desz kakeresk.

Löbl Mór és fia, Csáktornya

Tejet és tejtermékeket

Csáktornyára házhoz szállít
Bányavári gazdaság.

Üveg és porcellánkeresk:

Tódor. R. utóda, Csáktornya.

Uri- és női divat, játék és díszműrük:

Kelemen Béla, Csáktornya

Vaskereskedés:

Prostenik Gusztáv, Csáktornya
Bernyák Károly, utóda "

Vászonkereskedő:

Szivoncsik Antal, Csáktornya

Vendéglők:

Hajas József, Csáktornya
Pecsonnik Ottó, "
Hencsey Gábor, "
Antonovics József, "
Becsey Albert, "
Horváth Mihály (Fehér galamb) "
Horváth Géza, "
Kelemen Imre, "
Mráz Jenőné, "
Prusztz Alajos, "
Deutsch Zsigmond, "
Schlesinger Mór, "
Mihálics Ferencz, "
vendéglő a vasúthoz "

Zongora készítő, hangoló és raktáros:

Wogrincics Ferencz, Nagykanizsa
Erzsébet királyné-tér 10.

11—13

Könyv-papír- és zeneműkereskedés, könyvnyomda, könyvkiadás: Strausz Sándor Csáktornya.

Egy majdnem új állap-
potban levő 6 személy-
re való

fedeles fiacker kocsi

jutányos áron azonnal eladó.

Lovrencsics Lukács

motor-bicykli készítőnél

Varaždin, Dravska-ulica 33.

959 2—2

Egy jó erkölcsű fiu
tanulóul
felvétetik

Fischel F. (Strausz Sándor)
könyvnyomdájában
Csáktornyan.

Védjegy: „Horgony!”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyított háziszser, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyított közzévényél, oszmal és meghűléseknel, bedörzsöléskeppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozban van csomagolva. Ara üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerertárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerertára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Minden napi szétküldés.

BUTOR Asztalos és kárpitozott
valamint vas- és rézbu-
torok nagy raktára.

Schwarz Lipót Varaždin.

Legelőnyösebb bevá-
sárlási forrás teljes menyasszo-
nyi kelengyék, szállodák ven-
déglők és magánosok részére.

Képes mintakönyv kívánatra ingyen.

Borsszem Jankó naptára, Fidibusz
nap-tár, Atheneum nagy képes nap-
tára, továbbá mindennemű családi

fali- és előjegyzési naptárak

eredeti áron kaphatók

Strausz Sándor
könyvkereskedésében, Csáktornyan.

Szőlőoltványok

miniszterileg előirt minőségben, 22 faj csemege, 28 borfajban, háromféle alanyon, fajtisztán, meszes talajra is.

Gyökerez vessző Portalis, Solomis, Monticola, Aramon, Rupestris, Ganzin No 1. kapható:

Vállalati szőlőtelepnél

Billéd, Torontál megye.

Legolcsóbb árak!

Készlet: 419,000 oltvány, 2500,000 gyökerez.

Árlap ingyen.

585 4-12

Az intézőség.

Egy középkorú, jó házból való nő ajánlkozik

házvezetői

vagy bármely más megfelelő állásra.

Tudakozódások G. E. alatt e lap kiadóhivatalához intézendők.

603 1-1

Van szerencsém a t. ez. közönség b. tudomására adni hogy a beállott bányászati zavarok miatt

trifaili köszén

kicsinybeni elárusításra nem jön forgalomba.

Tisztelettel

Klein Vilmos

a trifaili köszénbányák képviselője.

NAGYKANIZSA.

591 3-10

1000 darab, 55--60 czentiméter vastag, 2 méter magas,

606 -1

akáczkarót

szállitok, 72 koronáért a kiskomáromi állomásra állitva. Megrendelések Büchler Adolf Alsólendva ezimre intézendők.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

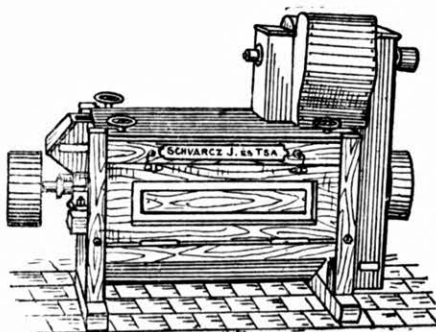
Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levélczim: 872 46-52

„AGRARIA“ Budapest, Váci-út 2.

DÁRIUS

Hántoló és hegyező-gép.

Törvényesen védett új fekvő szerkezettel, munkaközben szabályozható surlaköpenynyel és surla-verőkkel.

Kérjen árat.

Schvarcz József és Társa

műszaki iroda és raktár.

Gépszijgyár. Budapest

V, Váci-körút 26.

864 44-52

DÁRIUS-nak feltűnő a teljesítőképessége, szerkezeti tökéletessége, olcsósága, könnyű kezelhetősége. Állitható egyetlen kézikerek által. Szállitható azonnal kívánatra négyheti próbára is.

559 10-10

A
sóskúti**PAULA**

**FORRÁS természetes hazai diuretikus gyógy-
ásványvíz. Leghírnevebb orvos-professoralnak
kiváló gyógyeredményeket érnek el vele minden-
nemű hurutos gége-, epe-, vese-, hólyag- és májbetegségeknél és a legakutabb gyomor betegségeknek is
biztos hatása van.**

Főszéles és különleges gyógyszer gyomorégés ellen és vizeleti zavaroknál.

Kapható minden jobb fűszer- és ásványvízkereskedésben.

Muraköz és Alsólendva egyedüli főelárusítói:
STRÁHIA TESTVÉREK Csáktornya.

Gabona árak. — Clena žitka.

mmáza	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	22.00—
Rozs	Hrż	18.00—
Arpa	Ječmen	15.00—
Zab	Zob	15.40—
Kukoricza új	Kuruza nova	13.30—
Fehér bab új	Grah beli	16.30—
Sárga bab	› žuti	14.00—
Vegyes bab	› zmesan	13.00—
Kendermag	Konopljeno seme	22.00—
Lenmag	Len	22.00—
Tökmag	Koščice	21.00—
Bükköny	Grahorka	15.00—

610 sz. 1907.

602

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nkanizsai kir. törvényszéknek 1907. évi 5464/p. számú végzése következtében Dr. Löke Emil nkanizsai ügyvéd által képviselt Kotori takarékpénztár r. t. javára Justament Ilona stb. ellen 850 K. s jár. erejéig 1907. évi okt. hó 19-én fogatosított kielégítési végrehajtás úján le- és felülfoglalt és 2605 K. becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tehének, koscsik, pajta, kukoricza, kukoricakas stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 1907. évi V. 389/1 sz. végzése folytán 850 kor. tőkekövetelés ennek 1907. évi szept. hó 2. napjától járó 5% kamatai, 1/8 százalékos váltódíj és eddig összesen 111 kor. 51 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Muracsányban a helyszínen leendő eszközésére

1907. évi December hó 2. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Perlak, 1907. nov. 13.

Az orehoviczai állami iskola gondnoksága, a kincstár tulajdonát képező 94 számú házat, mely jelenleg **szatócs- és korcsmaüzlet** helyiségül szolgál,

f. hó 24-én d. e. 10 órakor

az állami iskola épületében, három egymásután következő évre, azaz az 1907. évi decz. hó elsejétől, 1910. évi november hó 30-ig terjedő időre, bérbeadja.

feltételek ugyanott megtekinthetők.

595 2—2

598 2—2 *Egy jóforgalmu***fűszer- és korcsmaüzlet**

*más foglalkozás miatt
azonnal átadó.*

**Bővebbet: LÖWINGER LIPÓT
Gotalovec, u. p. Budinščina.**

*Jedna dobra prometna***začin- i krčmarska trgovina***radi druge posle***odmah se prekdaje.**

**Više pri: LÖWINGER LIPOT-tu
Gotalovec, z. p. Budinščina.**

Vadászok figyelmébe!

fegyverek, revolverek

30—50 százalékkal

olcsóbban kaphatók nálam, mintha
másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet.
Halászati, vadászati, torna, vívó és egyéb
felszerelésekben állandóan dús raktár.

Földes L.

fegyver és sportcikkekk üzlete.

Budapest, II. Rákóczy-ut 6.

Naponta 100 csomagot küldök vidékre.

20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz
előzetes beküldése mellett eszközölhetők.

607 1—52

**Elhalálozás miatt ha-
tóságilag engedélyezett**

végeladás!

Alois Kürschner cégnél **Varaždinban**
üzletfelosztás miatt mindennemű

**férfi- és női divatárúk, bundák,
olcsón kaphatók.**

Szőlőoltványok

miniszterileg előirt minőségben, 22 faj csemege, 28 borfajban, háromféle alanyon, fajtisztán, meszes talajra is.

Gyökerez vessző Portalis, Solomis, Monticola, Aramon, Rupestris, Ganzin No 1. kapható:

Vállalati szőlőtelepnél
Billéd, Torontál megye.

Legolcsóbb árak!
Készlet: 419,000 oltvány, 2500,000 gyökerez.
Árlap ingyen.

585 4-12

Az intézőség.

~~~~~
Egy középkorú, jó házból való nő ajánlkozik

házvezetői

vagy bármely más megfelelő állásra.

Tudakozódások 6. €.
alatt e lap kiadóhívatalához intézendők.

603 1-1

Van szerencsém a t. ez. közönség b. tudomására adni hogy a beállott bányászati zavarok miatt

trifaili köszén

kicsinybeni elárusításra nem jön forgalomba.

Tisztelettel

Klein Vilmos

a trifaili köszénbányák
képviselője.
NAGYKANIZSA.

591 3-10

1000 darab, 55--60 centiméter vastag,
2 méter magas,

606 -1

akáczkarót

szállítok, 72 koronáért a kiskomáromi állomásra állítva. Megrendelések Büchler Adolf Alsólendva címre intézendők.

AGRARIA

MAGYAR GÉPFORGALMI RÉSZV. TÁRS.

Benzinmotorok

Benzincséplők

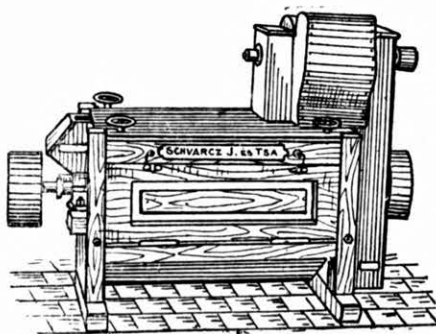
Malomberendezések stb.

Kérjen minden gazda

árjegyzéket

Levélczim: 872 46-52

„AGRARIA“ Budapest, Váci-út 2.

DÁRIUS

Hántoló és hegyező-gép.
Cörvényesen védett új fekvő szerkezettel, munkaközben szabályozható surlaköpennyel és surlaverőkkel.

Kérjen árat.

Schvarcz József és Társa

műszaki iroda és raktár.

Gépszíjgyár. Budapest

V, Váci-körút 26.

864 44-52

DÁRIUS-nak feltűnő a teljesítőképessége, szerkezeti tökéletessége, olcsósága, könnyű kezelhetősége. Állítható egyetlen kézikerek által. Szállítható azonnal kívánatra negyhet napi próbára is.

559 10-10

A
sóskúti**PAULA**

**FORRÁS természetes hazai diuretikus gyógy-
ásványvíz. Leghírnevesebb orvos-professoralnak
kiváló gyógyeredményeket érnek el vele minden-
nemű hurutos gége-, epe-, vese-, hólyag- és májbetegségeknél és a legakutabb gyomor betegségeknél is
biztos hatása van.**

Főszéles és különleges gyógyszer gyomorégés ellen és vizeleti zavaroknál.

Kapható minden jobb fűszer- és ásványvízkereskedésben.

Muraköz és Alsólendva egyedüli főelárusító:
STRÁHIA TESTVÉREK Csáktornya.

Gabona árak. — Ciená zítka.

mmázsa	1 m.-cent,	kor. fill.
Buza	Pšenica	22.60 —
Rozs	Hrč	18.00 —
Arpa	Ječmen	15.00 —
Zab	Zob	15.40 —
Kukoricza uj	Kuruza nova	13.30 —
Féher bab uj	Grah beli	16.30 —
Sárga bab	› žuti	14.00 —
Vegyes bab	› zméšan	13.00 —
Kendermag	Konopljeno seme	22.00 —
Lenmag	Len	22.00 —
Tökmag	Koščice	21.00 —
Bükköny	Grahorka	15.00 —

610 sz. 1907.

602

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nkanizsai kir. törvénytörvényeknek 1907. évi 5464/p. számú végzése következtében Dr. Lőke Emil nkanizsai ügyvéd által képviselt Kotori takarékpénztár r. t. javára Justament Ilona stb. ellen 850 K. s jár. erejéig 1907. évi okt. hó 19-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 2605 K. becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, tehenek, koscsik, pajta, kukoricza, kukoricakas stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a perlaki kir. bíróság 1907. évi V. 389/1 sz. végzése folytán 850 kor. tőkekövetelésnek 1907. évi szept. hó 2. napjától járó 5% kamatai, 1/8 százalékkal váltódíj és eddig összesen 111 kor. 51 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Muracsányban a helyszínen leendő eszközzésére

1907. évi December hó 2. napjának d. u. 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Perlak, 1907. nov. 13.

Az orehoviczai állami iskola gondnoksága, a kincstár tulajdonát képező 94 számú házat, mely jelenleg **szatócs- és korcsmaüzlet** helyiségül szolgál,

f. hó 24-én d. e. 10 órakor

az állami iskola épületében, három egymásután következő évre, azaz az 1907. évi decz. hó elsejétől, 1910. évi november hó 30-ig terjedő időre, bérbeadja.

feltételek ugyanott megtekinthetők.

595 2—2

598 2—2 **Egy jóforgalmu****fűszer- és korcsmaüzlet**

*más foglalkozás miatt
azonnal átadó.*

**Bővebbet: LÖWINGER LIPÓT
Gotalovec, u. p. Budinščina.**

Jedna dobra prometna

začin- i krčmarska trgovina

radi druge poste

odmah se prekdaje.

**Više pri: LÖWINGER LIPOT-tu
Gotalovec, z. p. Budinščina.**

Vadászok figyelmébe!

fegyverek, revolverek

30—50 százalékkal

olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet.
Halászati, vadászati, torna, vívó és egyéb felszerelésekben állandóan dús raktár.

Földes L.

fegyver és sportcikkekk üzlete.

Budapest, II. Rákóczy-ut 6.

Naponta 100 csomagot küldök vidékre.

20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhetők.
607 1—52

Elhalálozás miatt hatóságilag engedélyezett

végeladás!

Alois Kürschner cégnél **Varaždinban**

üzletfelosztás miatt mindennemű

**férfi- és női divatárúk, bundák,
olcsón kaphatók.**

SZŐLŐOLTIVÁNY ELADÁS.

A ki egészséges, olcsó, szép sző-
őt akar, bizalommal forduljon
Vityé Miklós lelkiismerete-
sen vezetett
oltványtelepéhez
Ös-Csanádon (Torontálmege),
a holszokvány minőségű I. rendű
fás, gyökeres és sima zöldsé-
nyok, bor és csemege fajok, vala-
mint amerikai sima és gyöke-
res szőlővesszők, nemkülönben-
ugyanazon fajok II. rendű osztá-
zatban a legolcsóbb árban kap-
hatók. Szőlőügásnak külön-
e célra választott fajok. —
Faj és árjegyzék kívánatra és
börmentve.

A számos elismerő-levél közül itten csak egy:
TORMAFÖLD u. p. Szécsisziget, (Zalam-
1907. szept. 30-án.

Az Öntől rendelt 500 drb. gyökeres fásoltvány igen
szépen megeredt; egy szál sem maradt belőlük; vesszőjük oly
hosszúra nőtt, hogy magasságuk egy kétméteres karót meg-
haladták és le kellett őket vágni; teljesen fajtiszták. Szíve-
sen ajánlanám fogom Önt minden ismerősöm és barátomnak
és kérem szíveskedjék címre legújabb árjegyzékét meg-
küldeni. Kiváló tisztelettel HAJDÚ IMRE. 584 3-10

NESTLE-JEVO

— BRAŠNO ZA DJECU —
(Kindermehl)

Davno priznana hrana za zdravu i boleštnu
djecu kao što i bolujuće na želudcu.
Zaštićuje i čuva proti povračanju, prolievu
i kožnim ospinama.

Sadržaje najbolje alpinsko mlieko

Brošura „O njezi djece“ šalje na zahtjev
badava HENRI NESTLE,
Beč, I., Biberstrasse 11.

Boljšva se u svim ljekarnama i drogerijama po K 1 80.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecskavágók, répavágók, kukoricsa-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes
aszál-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Zrínyi Viktor, Csáktornya

dívatáruháza.

Értesítés!

Van szerencsém a mélyen t. vevőközön-
séggel tisztelettel tudatni, hogy

==== ezen a héten nagy választékban levő ====

pamut, gyapju és angol női-ruha kel-
mék; costümök fekete, crème és min-
denféle divat színekben; továbbá ször-
me, nyul, karakül és skungs boákat

nagyon olcsón áruba bocsátok. Mig nagy raktárkészletem
tart, hetenként ujjabb és ujjabb árúkat bocsáthatok for-
galomba. Áraim feltűnően olcsók, mert e cikkekkel hely-
ben egyedül kereskedem. —

Teljes tisztelettel

Zrínyi Viktor.

596 2—*

Köhögs, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a
RÉTHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és
határozottan RÉTHY-félét kérjünk,
mivel sok haszontalan utánzata van.

☞ I doboz 60 fillér. ☞

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el!

Tisztíts csak
Globusz

fém tisztító kivonat